

Hot om kärnvapenkrig allvarlig följd av avtal med USA om försvarssamarbete

Enligt DN (2023-11-02) har nu ett försvarsavtal mellan Sverige och USA förhandlats klart (DCA – Defence Cooperation Agreement). Det kommer att ge USA tillgång till flera militärbaser i Sverige. Med Norge har ett sådant avtal slutits, och i Finland och Danmark är man på väg att sluta liknande avtal. Den svenska riksdagen ska godkänna avtalet och besluta om lagändringar som krävs. Ett förslag ska skickas ut på remiss.

Regeringen har förhandlat med USA utan offentlig debatt om innehållet och vad det betyder. Natomedlemskapet togs inte heller upp till debatt innan beslut fattades om ansökan. Det är hög tid att vi, svenska folket, sätter oss in i vad den förändrade utrikespolitiken kommer att innebära. Hur förhåller sig avtalet till Natomedlemskapet, och varför vill USA sluta bilaterala avtal? Varför räcker det inte med Natomedlemskap?

DCA handlar om att lagra stridsutrustning på flera platser, vapen och ammunition, fordon, förråd, byggnader och att tillåta stationering av utländsk militär. Här handlar det om förberedelse för krig. Vad kommer att transporteras på våra vägar? Vi har i Sverige inte lag mot införande av kärnvapen på vårt territorium. Även om vi hade det, hur skulle det gå ihop med USA:s policy att aldrig svara på frågor om kärnvapen? (USA har över 800 baser i 80 länder.) För Rysslands del är själva misstanken om kärnvapen allvarlig nog, inte minst i ett spänt läge.

Vi i fredsörelsen tror inte på talet om avskräckning med kärnvapen. Krig förs trots, eller ibland, för att kärnvapen finns. Avskräckning från användning av kärnvapen är inte att lita på. Inte minst under Kubakrisen 1962, då USA kände sig hotat av ryska kärnvapen på Kuba, var ett kärnvapenkrig oerhört nära (läs Ellsberg: "Domedagsmaskinen"). Mängder av tillbud och även olyckor med kärnvapen har skett. Hittills har vi haft tur. Nästa krig med kärnvapen kan bli slutet för vår civilisation. Det är dags att påminna oss om det Läkare mot kärnvapen informerar om. Redan ett "mindre" utbyte av kärnvapen skulle kunna medföra att stoft från brinnande städer stänger ute solljuset med åtföljande svältkatastrof i ett par år eller mer. 1-2 miljarder döda. Kärnvapenkrig måste förebyggas.

Ryssland är redan hårt pressat av fiendlighet från väst och oroar sig för att kärnvapen nära dess gräns inte ska hinna avvärjas. Rysslands försök att hålla Nato på avstånd från sina gränser med en buffertzona har lett till motsatsen (Finlands och Sveriges ansökningar om Natomedlemskap). Om Sverige och Finland ger USA tillgång till militärbaser i våra länder ökar krigsriskerna ytterligare. USA har sagt sig vara berett att använda kärnvapen först. Ryssland har meddelat att de kan använda kärnvapen om dess existens är hotad.

I baserna kommer det att finnas områden som är öppna enbart för USA. Där kommer amerikansk lag att råda. Denna tillåter tortyr och dödsstraff. Fångar skulle kunna hållas där. Sverige kommer inte att ha inspektionsrätt. Befälhavaren är amerikan. Vem förklarar krig? Kommer stridigheter att ske utan krigsförklaring? Sverige är så mycket mindre än USA. Hur skulle vi kunna hävda oss? Avtalet är på 10 år. Vår suveränitet är hotad.

DCA är inte nödvändigt för att ingå som medlem i Nato. Reglering för främmande trupp finns redan i tilläggsavtalet SOFA. Vem är egentligen intresserad av DCA – USA vill ha en samordning av nordisk militär, operabilitet, i Arktis och Barents hav, Östersjön. För USA är det en fördel att utan konsensusbeslut i Nato utnyttja Nordens stridskrafter i sin maktkamp med Ryssland, och Kina. Det ligger inte i vårt intresse.

Avtalet blir en bindande internationell överenskommelse som påverkar Sveriges suveränitet både i fredstid och i krigssituationer. Med försvarskontrakt skulle USA potentiellt få kontroll över hela Norden. Det blir ett enhetligt insatsområde för de amerikanska styrkorna. Baserna förbrukar enorma mängder bränsle men rapporterar inte sina utsläpp. Hur räknas dessa i förhållande till Parisavtalet? Avtalet skulle betyda omfattande miljöskador av farligt avfall som dumpas.

Vi blir inte säkrare genom att ge USA tillgång till baser i vårt land. Tvärtom blir de en måltavla. Vi behöver bevara vår suveränitet och inte dras in i krigsäventyr. Kärnvapen måste hållas utanför vårt territorium. Låt oss kräva att Riksdagen sätter stopp för detta! Som grundlagsfråga krävs 2/3 majoritet. Gäller det?

Karin Utas Carlsson, fredsaktivist, fil.dr. pedagogik (fredsundervisning)